UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CLXXXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96538

Visual Library

& ideò non deberet comprehendi ſub ſtatuto maxi mè odioſo, in quo de cõuicto mentio ſimpliciter fieret, c. in noſtra de iniur. & dã. dat. l. 3. §. hæc verba, ff. de neg. geſt. l. cũ quidã, ff. de liber. & poſth. c. odia de reg. iu. in 6. l. in pœnis, ff. eo. ti. & l. ſi de interpretatione, ff. de pœnis cũ ſi. Cũ ergo in caſu noſtro non appareat, Lactantiũ emiſſe vitriolũ prohibitũ, neq; de hoc fuerit conuictus, veluti de iure requiritur, ſequitur, ꝙ non poſſit ad pęnã in dicto edicto contentã condẽnari. ¶ Præterea & quarto conſidero, ꝙ ex quo cõductores ſe obligarunt habere, & retinere in ciuitate Bononiæ tria millia librarũ vitrioli Romani venalis, alioqn licitũ eſſet vnicuiq; impunè emere de quocunq; vitriolo, & ſic in hoc caſu quodlibet vitriolũ cenſetur licitum, & permiſſum, ſequitur ex hoc, ꝙ non oẽ vitriolũ cenſetur ſimpliciter prohibitũ. Infertur ẽt ex hoc, ꝙ ad hoc, vt ꝯ aliquem ad pœnam agi poſſit, debet prius conſtare, ꝙ conductores tunc habuerint, & retinuerint tria millia vitrioli Romani in ciuitate Bononiæ, nec ſufficeret, ſi probaretur, ꝙ tunc tẽporis partem ẽt maiorem habuiſſent l. Iulianus, §. offerri, & ibi Bar. ff. de act. empt. & facit tex. in l. fiſtulas, §. 1. ff. de contrah. empt. Itẽ cum edicti factum ſuper hoc vitriolo præſupponat hanc qualitatẽ, & conditionem, ad hoc, vt quis teneatur, & pœnã incurrat, requiritur, vt conſtet de hac qualitate, & conditione, videlicet ꝙ conductores tunc habuerint in ciuitate Bononiæ tria millia vitrioli ad hoc, vt contra aliquem ad pœnã agi poſſit; qm̃ † qñ lex, ſeu ſtatutũ ſuper aliquo diſponens certã præſupponit qualitatẽ, non habet locũ diſpoſitio, niſi conſtet, ꝙ prædicta qualitas adfuerit, & interuenerit, vt in c. ſi de beneficio de præben. clem. literas de reſcri. Io. de Ana. in c. tua de vſur. in 4. col. & c. ſignificauit, ibiq; Abb. in vlt. notab. de appell. Sed in caſu noſtro non obſtat, neq; probatũ fuit, ꝙ tempore, quo Lactãtius illud vitriolũ emit, conductores haberent in ciuitate Bononiæ tria millia, immò pro parte Lactãtij probatũ fuit ꝯriũ, quãuis ad eũ hoc onus iſtud probandi non ſpectaret, ergo ſumus in caſu, in quo Lactantius nullo modo ꝯueniſſe, nec in pęnã edicti incurriſſe dr̃, quia, vt ex ſupra adductis apparet, ipſe habuit iuſtã cauſam emendi vitriolũ, illudq́; emit credens hoc ſibi licitũ fore, & iuſtã cauſam ſuæ credulitatis habuit, & propterea non dicitur aliquam pœnã incurriſſe, quia † ad pęnam euitandam, maximè quam quis ratione doli incurreret, quælibet iuſta, & iniuſta cauſa à dolo, eiusq́; pęna excuſat l. igitur, § põt, ff. de liber. cauſ. glo. in l. 1. in fi. ff. de abig. & in l. plagij criminis, C. ad leg. fla. de plag. & facit l. 3. §. ſi quis ignorãs, ff. ad ſyl. † Immò ſecundum Ang. in d. l. plagij etiã pp temeritatem quis à pœna doli excuſatur. Et ex his dico, & concludo Lactantium fore ab inquiſitione contra eum formata abſoluendum, & declarandum non incidiſſe in commiſſum, nec aliquam pęnam incurriſſe. Laus Deo.

SVMMAE.

1 *Pœna plus debito petentis vt ſit commiſſa, quid attendatur, & requiratur, & nu. 6.*
2 *Libelli generalitas, & ambiguitas certificatur ex deductis poſtea in proceſſu.*
3 *Petitionis pars eſſe cenſetur inſtrumenta, & alia, ad quæ in petitione habetur relatio, & perinde eſt, ac ſi omnia in illis contenta eſſent in petitione poſita, & deſcripta.*
4 *Inſtrumentum, ad quod agens ſe remittit, vel de quo mentionem limitatiuè facit, debet cum libello, vel ſtatim poſt edi.*
Interpretatio excludens delictum ſemper in dubio eſt ſumenda.
7 *Dolus in dubio non præſumitur, niſi probetur.*

8 *A dolo quælibet etiam leuis cauſa excuſat.*
9 *Procurator non cenſetur habere in mandatis id, per quod dominus in pœnam caderet.*

EPITOME.

Poena petentis plus debito non committitur, neque incurritur ex petitione generali facta cum relatione ad inſtrumenta, & libros, ex quibus certa quantitas debita appareat, & niſi dolus adſit, etiam ſi iudex ad dictamen procuratoris ſententiam ſummam debito maiorem continentem protulerit.

CONSILIVM CLXXXVIII.

Vltra copioſè, & eleganter deducta per alium clariſſimum aduocatum, qui ingenuè fatendo falcẽ radici impoſuit, dico do. Franciſcũ in pęnam ſtatuti de pœna petentis, vel exigentis debitum, de quo conſtet ſatisfactio, uel liberatio, non incidiſſe, qm̃ dato, ſed nõ conceſſo, ſtatutum illud vendicare ſibi locum non ſolum in eo, qui totum creditũ ſolutũ, & ſatisfactũ, ac per abſolutionem extinctũ peteret, uel exigeret, ut ſonant verba ſtatuti, ſed etiam in eo, qui plus ſimpliciter peteret, vel exigeret, & cõſequenter qui partem crediti ſui ſolutam, & per abſolutionem extinctam peteret iuxta, §. 1. Inſtit. quib. mod. tol. obl. tñ unicuiq; rectè intuenti in caſu occurrenti nõ eſt uerum dicere, ꝙ do. Frãciſcus plus debito petierit, ſed ſolũ id, qd̃ ſibi de iure debebatur, & ſolutũ non erat,
1 quia † ad cognoſcendũ, an pœna plus debito petentis cõmiſſa fuerit, inſpiciẽda eſt petitio, ut in c. unic. extra de peti. & §. ſi quis agens Inſti. de act. Et ſi in libello certa maior quãtitas ſpecificè expreſſa fuerit, tunc dr̃ plus petitũ, vt quia deberentur decem, & expreſſè petita fuiſſent vigĩti, veluti declarat ſummus Põtifex in d. c. vnico, & §. plus Inſt. de act. & gl. ubiq́;. At in libello do. Frãciſci nulla certa quãtitas fuit expreſſa, ſed generaliter, & ſimpl'r eius noĩe productũ fuit inſtrumentũ dotale vnà cũ libris rationũ ſuarũ non ſpecificando certã ſummã, ergo dici non põt, ipſum incurriſſe pęnam ex eo, ꝙ plus re, vel quantitate petierit. ¶ Secundo negari nõ põt, quin libellus do. Franciſci fuerit generalis, & in ſe dubius, ex quo non fuit in eo expreſſa certa quantitas, quãuis poſſet certificari habita relatione ad inſtrumenta pro-
2 ducta, & libros exhibitos: † generalitas aũt, & ambiguitas poſtea ex deductis in proceſſu declaratur, & certificatur Bart. in l. ſi quis intẽtione ambigua, ff. de iud. & doc. in c. in præſentia extra de prob. Sed ad iuſtificandũ, & declarandũ ambiguitatẽ, & generalitatẽ libelli, ac petitionis fuerunt producta inſtrumentũ dotale, libri rationũ, & alia, ex quibus colligitur, in quanta ſumma do. Frãciſcus ultra ſummã, & quãtitatẽ ſolutã creditor remanſerit, ergo petitio facta habita relatione ad deducta dicetur certa, & certam ſummã debitã continere, & non plus, q̃ eſſet debitũ, qm̃ id dr̃ certũ, quod habita relatione ad aliud põt certificari, iuribus vulgarib. Suadetur hoc, conſide-
3 rando, ꝙ † in petitione do. Franciſci habita fuit relatio ad inſtrumẽtũ, & ad libros ipſius, ergo pinde hr̃, ac ſi oĩa in dictis inſtrumentis, & libris contenta fuiſſent in ipſa petitione poſita, & deſcripta, qa inſtrumentũ, & libri, ad q̃ relatio habita fuit, cẽſentur eſſe pars ipſius petitionis ad no. in auth. ſi quis in aliquo, C. de eden. & in l. pen. C. de ſenten. q̃ ſine cer. quanti. Bal. in l. 1. in prin. C. de fid. inſtru. Inn. & Abb. in c. 1.
4 extra de proba. & Bar. in l. edita, C. de eden. ubi † ſi in libello generali agens ſe ad inſtrumentũ remittat, uel de inſtrumento mentionẽ faciat limitatiuè, dẽt

cũ libello, vel ſtatim poſt inſtrumentũ edere, vt reus poſſit deliberare, an velit credere, uel cõtendere: ex libello ergo, inſtrumento, & libris, de quibus fit mẽtio in petitione, potui conſtare, ꝙ do. Frãciſcus noluit petere totã quantitatẽ in inſtrumento contentã, & ſic ẽt partẽ, de qua facta fuit liberatio, & abſolutio, ſe dũtaxat reſiduum, qm̃ ex libris, & partitis illorũ productis apparet ipſum do. Franciſcum à Marcoantonio recepiſſe complementum ſcutorũ mille ducentorũ, nec alia fuit intentio do. Franciſci petentis, vt ex pręd ictis colligitur, ac ẽt quia interrogatus à iudice, quantum ſibi deberetur, reſpondit de uera
5 ſumma, & ſolum de reſiduo: Et † hęc interpretatio ſumẽda eſt, ne ipſe delictum incurriſſe dicatur, prout in dubio ſemper interpretatio hmõi fieri debet, ut in l. merito, ff. pro ſocio, Bart. in l. non ſolũ, §. ſed & reprobari, ff. de noui oper. nunc. Abb. in c. in præ-
6 ſentia in notab. in 3. col. de prob. Præterea † ad hoc, ut plus petendo quis delictũ, & pęnã incurriſſe dicatur, requiritur, ꝙ doloſè plus petierit, vt in l. unica, ibiq; ſcrib. C. de plus petit. Abb. & alij in c. unico, eo. tit. nec in alio caſu põt intelligi ſtatutũ pręd ictũ, ut
7 oẽs de hac materia loquentes fatentur: Dolus† autẽ in dubio non præſumitur, niſi probetur, Bal. in l. obſeruare, §. proficiſci, in q. 29. ff. de off. procõſ. & l. quoties, §. dolo, ff. de dolo, & ideò ad hoc, ut plus petẽs puniri poſſit, requiritur in alia, ꝙ ex aduerſo illius dolus probatus fuerit, ut hr̃ per Alex. in conſi. 73. in ulti. col. volu. 6. & Abb. in terminis in d. c. vnico: At in caſu occurrenti de dolo do. Franciſci nõ fuit probatũ, immò, ut ex prædictis colligitur, ipſe põt à do-
8 lo excuſari, & † quęlibet ẽt leuis cauſa à dolo excuſat ad tradita per Iaſ. in l. ſi quis maior, C. de trãſac. ergo debet fieri interpretatio ipſum dolo vſnm nõ fuiſſe: Vlterius ſi uerba ſtatuti rectè cõſiderẽtur, ea non loquuntur in caſu, de quo agitur, ut optimè alius aduocatus demonſtrauit, ac ẽt non ſumus in caſu, in quo procurator generalis do. Frãciſci potuerit facere ipſum incurriſſe delictũ, & pęnã, ut docet pręfatus do. conſultor, qnimmò procurator nõ dr̃ plus petijſſe conſiderando libellũ generalẽ ab eo productũ unà cũ inſtrumento, & libris ꝑ prædicta. Nec aduerſatur, ꝙ lata fuerit ſententia ſuper pluri, & maiori quantitate, q̃ eſſet debita, qm̃ illud fuit factũ iudicis, & non partis. Præterea do. Franciſcus illius ſententię exequutionẽ non petiit, immò in ea maiori parte ſentẽtiæ renunciauit: Et quãuis dicatur, procuratorẽ ſentẽtiam eo modo, quo lata fuit, dictaſſe, tñ de hoc in actis non conſtat, nec conſtare poſſet, quia iſtud nõ dr̃ eſſe de actis, & licet de hoc cõſtare poſſet, tamen
9 † procurator non dr̃ mandatũ quoad hoc habuiſſe, cũ ex iſto actu dictationis faceret dñm in delictum, & pęnam incidiſſe iuribus vulgaribus, & præcipuè ex iis, quæ uoluit Alexan. in conſi. 73. uolum. 6. & in conſi. 207. uolu. 7. cuius dicta nobis ad fauorem do. Franciſci optimè inſeruiunt. Reliqua ſuppleat iuſtiſſimus iudex. Laus Deo.

S V M M AE.

1 *Pœna mendacij, & periurij non poteſt abſq; dolo, & fraude committi.*
2 *Dolus ceſſat, & excuſatur in ijs, quæ calore iracundiæ fiunt.*
3 *Confeſſio facta ex iracundia confitenti non nocet.*
4 *Iuramentum ab irato præſtitum non obligat.*
A mendacio, & periurio quis prætextu iracundiæ excuſatur.
5 *Iracundia excuſat à dolo, & pœna.*
6 *Iracundiæ calore facta quando reuocata facienti non noceant, & quando noceant.*
7 *Iracundiæ calore quid factum fuiſſe, quomodo probari poſſit.*
8 *Obliuio ex longo tempore præſumitur.*
9 *Factum multum implicitum excuſat à dolo, & mendacio, & errorem potius infert.*
10 *A dolo, & pęna ratione doli incurrenda quis ex quacunq; cauſa etiam temeraria, & iniuſta excuſatur.*
11 *Immò ex omni credulitate etiam temeraria, & fatua.*
12 *Solutionis exceptio eſt perẽptoria, & ipſo iure obligationẽ tollit, viãq; agendi præcludit, & quandocunq; etiam poſt ... catam, & ad impediendum litis ingreſſum oppon...*
13 *Scripturam priuatam debiti manu ſua factam negans ... tur pœna ſtatuti talem negantem punientis, ſi negans ... rè non eſſet debitor.*
14 *Statutum ſemper recipit declarationem, & interpreta... iure communi.*
15 *Confeſſio extraiudicialis parte abſente facta, quam fidem ... quando plenam fidem faciat.*

E P I T O M E.

Scriptvram manu propria factam nega... quibus à pœna ſtatuti pęnam dupli huic nega... ponentis excuſatur, hic habetur.

CONSILIVM CLXXXIX.

IN cauſa magiſtri Ioan. Baptiſtæ, ... bet cum magiſtro Franciſco de C... puto abſq; multiloquio conclud... eſſe ad fauorẽ dicti magiſtri Io. ... contra quem proceditur ex forma ſtatuti ... rub. quod ſcriptis, & libris mercatorum ... aũt, ad pœnam dupli eius, quod in ſcriptura ... ſua ſubſcripta continebatur, uel ſaltẽ ad ſ... bitam, & petitam propter periurium, & menda... de quo conuictus fuit: Nam ꝙ in primis non ... na dupli puniendus, oſtendo, qm̃ in ignarum ... rum, qualis eſt hic magiſter Io. Baptiſta, non ... titur pęna, niſi ſcienter, & ſic doloſè, & fraud... quis negauerit, ut in ſtatuto prædicto hr̃: Qu...
1 detur, quia † cum hęc ſit pęna mendacij, & pe... ſequitur, ꝙ abſq; dolo, & fraude committi no... tuit per ea, quæ in terminis uoluit Bal. in l. ob... re, §. proficiſci in 3. col. ff. de offi. proconſ. & ... tur Pau. Caſt. & Alex. in l. qui iuraſſe, ff. de iure... cũ ibi no. ff. de rei uend. l. eleganter, §. idem P... nius, & ibi Bar. ff. de dol. & l. iulianus, §. quod ... ſeq. ff. de act. empt. Sed in terminis noſtris ma... Io. Baptiſta multipliciter à dolo excuſatur, ... cẽdũ eſt, ipſum nõ teneri pęna dicti ſtatuti, ...
2 pęna mẽdacij, ſeu periurij, † primo. n. excuſatur ... lo, quia cõmotus ad iracundiã ex uerbis con... lioſis, & iniurioſis dicti magiſtri Franciſci ... ſubſcriptionẽ manu ſua factã fuiſſe, & iurauit ... ſubſcripſiſſe, prout per plures teſtes tunc ibi pr... tes ipſe magiſter Io. Baptiſta probauit, & q̃ calore ira... cundiæ fiunt, & dicuntur, non dicũtur delibera... ri, nec rata ſunt, niſi ex ꝑſeuerantia appareat ... animi fuiſſe, l. quicquid, ff. de reg. iu. Et iõ in ijs ... calore iracũdiæ fiunt, ſeu dicũtur, ceſſat dolus ... primi impetus nõ ſunt in poteſtate noſtra, & ...
3 pedit animũ, ut uerũ diſcernere neſciat: Vnde ... feſſio facta ex iracundia non nocet cõfitenti, ... per gl. quã ſingularẽ eſſe dicit Ro. in ſuo ſing. ...
4 ĩ c. ex literis in uer. admonita, extra de diuor. ... ramentũ, ſeu dictũ iuratũ ab irato tanquam ... iracandiæ præſtitũ, & dictũ non obligat, & ... iracundiæ quis à mendacio, & periurio excuſ... ut in l. 2. C. ad l. iul. maieſt. & eſt text. in c. ... de iureiu. Ro. in d. ſing. 519. inci. uolo cõme...
5 quicquid calore: Et † ꝙ calore iracundię quis ... excuſetur, nec incurrat pęnã, quæ cõmittitur ... ꝙ quis ſcienter, & doloſè fecerit, ſeu dixerit, ... in §. notandũ, & ibi gl. 2. quæſt. 3. & in c. ſi quis ... eadem cauſa, & quęſtione, & l. 2. ubi text. ...
6 abolit. Et † dicit Alb. poſt Pet. in l. ſi non con...